

vývojových tendenciach, zatímco absolútni subordinácie vnucuje svetu schéma jednosmerného neprotikladného vývoje s jeho štruktúrnym začiatkom a koncom;

slučovanie kategórií objektívnej reality s kategóriami poznávajúcimho myslenia v jeden obecný systém vede k idealistickej pusté schematisácii a formalizmu;

v obecném systéme kategórií sa nezbytné dospívá než si jej jeho zastánci práli, neboť jsou zde kategorie zhabovány svého reálného obsahu tím, že jsou v podobě zvláštní samostatné logiky kategorií oddělovány od předmětného vědomí, a tím i od sebe navzájem.

Kategorie ve filosofii, podobně jako v jiných vědách, mají podřízenou služební funkci vůči celkové teorii a metodě a v této jejich skutečné souvislosti je také jediné možné určit skutečný význam a jejich vzájemnou souvislost. Úkolem tedy nesmí být schematisace struktury marxistické filosofie, nýbrž její všestranný rozvoj, jehož výsledkem bude mimo jiné také správné řešení problémů abstraktně formální stránky myšlení.

S. Mirkovič

M. A. SVERDLIN, P. M. ROGAČEV, *PATRIOTIZM I INTERNACIONALIZM*. (Voprosy filosofii 1959, č. 1.)

V úvode článku autori zdôrazňujú, že idea internacionalizmu a idea vlastenectva nadobúdajú v boji proti imperializmu stále väčší význam, avšak každá zvlášť, a tým viac, ak sú postavené proti sebe, nemôžu napomáhať sociálny pokrok.

V prvej z troch častí článku, ktorá má názov *Protí revizionistickému špekulovaníu s vlasteneckým cítením nás*, hovorí sa o snahách súčasného revizionizmu stavať skúsenosť z boja za socializmus v jednej krajine proti skúsenostiam celého socialistického tábora a medzinárodného robotníckeho hnutia. Takéto snahy, ako ukazujú autori, sú príznačné pre program SKJ. Komunistov, verných marxizmu, obviňujú revizionisti okrem iného aj z nedostatku národnej hrdosťi.

Vlasteneckým záujmom národov v skutočnosti neškodí internacionalizmus, ale reakčný nacionalizmus revizionistov. Revizionisti, hlásajúci nacionalizmus voči krajinám socializmu, zároveň poklonkujú Západu. Toto

potvrdil aj vývoj názorov maďarských revizionistov, ktorí hovorili o akomsi „nadtriednom“ vlastenectve. Avšak vzťah vlastenectva k internacionalizmu nemožno pochopiť, ak sa neprihliada na ich triednu podstatu.

V druhej časti článku *Buržuovia a proletári vo vzťahu k vlastenectvu a internacionalizmu* — sa zdôrazňuje sociálnohistorický charakter vlastenectva. Buržoázne vlastenectvo je späté s nacionalizmom a je nepriateľské internacionalizmu. Medzinárodné zväzky buržoázie sú výplodom kozmopolitizmu a vytvárajú sa na základe podriaďovania sa slabého silnému.

Autori ďalej poukazujú na to, že ani v súčasnej dobe nie sú vyčerpané všetky možnosti buržoázneho vlastenectva v rámci buržoáznodemokratickej revolúcie. Dokonca aj za socialistickej revolúcie je možné vlastenectvo národnej buržoázie, kým táto ide proti imperializmu s robotníckou triedou.

Pre robotnícku triedu sú internacionalizmus a vlastenectvo charakteristické a existuje zásadný kvalitatívny rozdiel medzi vlastenectvom proletariátu a buržoázie.

Nakoniec v tretej časti *Socialistické vlastenectvo a medzinárodná solidarita pracujúcich* sa vysvetľuje, že národný útlak a proletársky internacionalizmus sú druhoradé otázky vzhľadom na triedny boj proletariátu.

Socialistické vlastenectvo, ktoré vzniklo po VOSR, je vlastenectvo nového typu. Prejavuje sa to hlavne v tom, že vlastenectvo jedného národa v boji za socialistickú vlasť prispieva k rozvoju vlastenectva národov iných. Najvyšším prejavom internacionalizmu sú vzťahy medzi socialistickými krajinami, ktoré sa zakladajú na rovnoprávnosti malých i veľkých krajín, štátnej samostatnosti a bratskej vzájomnej pomoci.

Revizionisti sa mechanicky snažia prenášať kapitalistické zákony do socializmu a hovoria o akejsi „nerovnomernosti“ vývoja socialistických krajín. Na základe toho vodujú, že existuje vraj vzťah „podriaďenosti“ niektorých socialistických krajín krajinám najvyšším atď.

V súčasnosti musia byť vlastenectvo a internacionalizmus úzko späté s bojom proti imperialistickej vojne. Mier sa nedá ubrániť bez medzinárodnej solidarity pracujúcich na čele s SSSR.

V. Č.